

ÅMLI KOMMUNE
- BYGDA FOR ALLE

Kulturdepartementet

Adresse: Gata 5, 4865 Åmli
Telefon: 37 18 52 00
E-post: post@amli.kommune.no
Org.nr.: 864 965 962
Bank: 2821.07.04800
Avdeling: Plan- og næringsavdelinga
Saksbeh.: Kristin Mood
Direkte tlf.: 37185253
E-post: kristin.mood@amli.kommune.no
Vår ref.: 2015/427 - 3 Lnr.: 3979/2015
Dato: 22.06.2015

Høringsuttalelse til forslag om søndagsåpne butikker

Vedlagt vedtak i Åmli kommunestyre 18.6.2015.

Med helsing

Kristin Mood
Plan- og næringsleiar

Utv.saksnr:	Møtedato:	Utval:
15/81	18.06.2015	Kommunestyret

Arkivref: 2015/427 - 1
Saksbeh.: Kristin Mood, Plan- og næringsleiar
Avdeling: Plan- og næringsavdelinga
Dir.tlf.: 37185253
E-post: kristin.mood@amli.kommune.no

Saksordførar: Sveinung Seljås

Høringsuttalelse til forslag om søndagsåpne butikker

RÅDMANNEN SITT FRAMLEGG:

Åmli kommune støtter ikke regjeringens primærforslag om endringer av helligdagsloven slik at butikker kan holde søndagsåpent.

Åmli kommune støtter ikke sekundærforslaget om at beslutningsmyndigheten om søndagsåpne butikker legges til den enkelte kommune.

BEHANDLING I KOMMUNESTYRET DEN 18.06.2015

Framlegg frå Hans Fredrik Tangen:

Åmli kommune støtter regjeringens primærforslag om endringer av helligdagsloven slik at butikker kan holde søndagsåpent.

Åmli kommune støtter ikke sekundærforslaget om at beslutningsmyndigheten om søndagsåpne butikker legges til den enkelte kommune.

Avrøysting:

Rådmannens innstilling ble satt opp mot forslaget fra H.F.Tangen. Rådmannens innstilling ble vedtatt med 15 mot 2 stemmer.

For: R.Saga, M.Liane, T.Konnestad, K-A.H.Moe, I.T.Hellesfjord, , E.Gangsei, A.B.Sandhaug, H.Skårdal, O.Risland, S.Seljås, B.G.Baas, G.H.Moe, O.E.Føreland, M.Smeland, T.Olstad

Mot: H.F.Tangen, T.W-H.Tangen

VEDTAK I KOMMUNESTYRET DEN 18.06.2015:

Åmli kommune støtter ikke regjeringens primærforslag om endringer av helligdagsloven slik at butikker kan holde søndagsåpent.

Åmli kommune støtter ikke sekundærforslaget om at beslutningsmyndigheten om søndagsåpne butikker legges til den enkelte kommune.

SAKSVEDLEGG GENERERT I INNKALLING:

Ingen.

SAKSVEDLEGG SOM LIGG PÅ NETTSIDA:

Store saksvedlegg til saken blir lagt under "Politikk" og "Dokument og linkar til politisk arbeid" på kommunens nettside www.amli.kommune.no

Til denne saka er det følgjande slike vedlegg:

Ingen

ANDRE SAKSDOKUMENT:

<https://www.regjeringen.no/nb/dokumenter/horing---forslag-om-endringer-i-helligdagsloven-for-a-tillate-sondagsapne-butikker/id2403951/>

KORT OM SAKA:

Kulturdepartementet foreslår, på bakgrunn av Sundvolden-erklæringen, endringer i helligdagsloven slik at butikker får mulighet til å holde åpent på alle vanlige søndager. Departementet foreslår å opprettholde påbudet om stengte butikker på de 10 særskilte helligdagene og de to særskilte høytidsdagene+ -aftenene. Dagens unntaksbestemmelser foreslås videreført.

Regjeringens begrunnelse er at tilbud og etterspørsel skal regulere søndagshandelen, butikker skal selv bestemme når de har åpent, mer likebehandling mellom butikker og bransjer, forenkling og avbyråkratisering.

I tillegg inviteres høringsinstansene til å komme med synspunkter på et annet forslag, hvor beslutningsmyndighet legges til den enkelte kommune. Dette er Venstres løsning, som altså presenteres som et alternativt forslag til endring i helligdagsloven. Det argumenteres mot lokal avgjørelsesmyndighet i regjeringens høringsnotat: det vil kunne føre til forskjeller mellom kommuner, det kan virke uheldig for næringsdrivende som kan oppleve handelslekkasje til konkurrenter, forbrukere kan oppleve ulik tilgang på varer.

Regjeringen argumenterer mot kommunal beslutningsmyndighet fordi det kan medføre uheldig konkurransevridning, og det kan øke kommunenes arbeidsoppgaver. Men det skisseres ulike alternativer for hvordan beslutningsmyndigheten kan legges til kommunen. Og det presiseres at eventuell kommunal reguleringsmyndighet ikke skal kunne innebære en innstramning i forhold til dagens rammer.

MERKNADER/VURDERING:

Det vises til Kulturdepartementets forslag om endringer i lov 24. februar 1995 nr. 12 om helligdager og helligdagsfred (helligdagsloven) § 5 om salg fra faste utsalgssteder. Dette er synspunkter på departementets primærforslag og på det andre forslaget, hvor beslutningsmyndighet legges til den enkelte kommune.

Åmli kommune støtter ikke de foreslåtte lovendringene, verken primærforslaget eller sekundærforslaget. Det er ikke behov for eller hensiktsmessig med liberaliseringer som legger til rette for mer søndagshandel utover det som det i dag er adgang til.

Det er viktig å opprettholde grenser for kommersiell aktivitet på søndager. Grenser for kommersiell aktivitet på søn- og helligdager bidrar til å bevare disse dagene som annerledes enn vanlige hverdager. Søndagen er en viktig felles fridag og hviledag, og det er en viktig samfunnsverdi å videreføre søndagen som en annerledesdag for befolkningen, en dag som er viktig for livsrytmen til folk flest.

Åmli kommune er ikke for at ren markedsliberalisme skal styre samfunnsutviklingen. Det er sannsynlig at regjeringens forslag til liberalisering vil ha store konsekvenser for familieliv, arbeidsliv og ikke minst kulturliv og frivillig sektor.

I departementets vurderinger (7.1 Vurderinger), vises det til at departementets forslag om å bygge ned reguleringen av butikkers åpningstider på søndager har som utgangspunkt at tilbud og etterspørsel egner seg bedre enn lovverket til å regulere butikkers åpningstider. Ytterligere deregulering av åpningstidene vil innebære større grad av likebehandling mellom butikker, og det vil bidra til forenkling av regelverket. Forbrukerne vil selv kunne avgjøre når de ønsker å handle, og butikkene kan selv vurdere hvilke åpningstider de vil tilby.

Åmli kommune er ikke enig i at tilbud og etterspørsel egner seg bedre enn lovverket til å regulere åpningstidene. Det er viktig at regulering av åpningstidene ikke alene avgjøres av tilbud og etterspørsel, men at hensyn til søndagen som en annerledes dag, befolkningens behov for en felles hviledag, helligdagsfreden, til arbeidstakernes behov for en fridag sammen med venner og familie, sikres gjennom en videreføring av dagens lovverk.

Regjeringens forslag om liberalisering av helligdagsloven legger til rette for en grunnleggende samfunnsendring som ikke er ønskelig.

Formålet med helligdagsfreden er blant annet å bidra til at flest mulig gis anledning til å ha helgefri og sørge for at en dag i uka er annerledes enn vanlige hverdager.

Det er viktig å skjerme en dag i uken for kommersiell aktivitet, slik at man sørger for at flere av arbeidstakerne i varehandelen får mulighet til fri på søndager. For mange er dette en viktig del av kampen for rett til et familieliv. Som det pekes på i høringsnotatets punkt 9.5.4, vil noen oppleve det som en byrde å måtte arbeide på søndager. Varehandelen er stor og representerer over 65 000 bedrifter med 370 000 ansatte.

Regjeringens forslag er uheldig også fordi det gir alle disse arbeidstakerne mindre sannsynlighet for søndagsfri.

Som det pekes på i høringsnotatets punkt 9.5.4, vil regjeringens forslag for deler av næringen føre til økt lønnsomhet pga. økte markedsandeler, mens andre kan få redusert lønnsomhet pga. økt konkurranse og økte lønnskostnader. Forslaget kan altså ifølge høringsnotatet føre til restruktureringer i næringen, og dette er endringer som Åmli kommune er usikker på om vil være et gode for befolkningen.

Ifølge høringsnotatets punkt 9.5.2, kan regjeringens forslag til endringer føre til «større og færre vareutsalg og at mer av handelen flytter inn i kjøpesentre».

Regjeringens forslag kan ifølge departementet føre til en «en omstrukturering i bransjen og avskalling av de minst lønnsomme bedriftene». Erfaringer fra Danmark viser at liberalisering av regelverket og mer søndagsåpent har ført til at omsetning har flyttet fra mindre butikker til de større.

Regjeringens liberaliseringsforslag kan slå bena under mange av nærbutikkene i distriktene. Mange av distriktsbutikkene er vel blant de «minst lønnsomme bedriftene». For mange er marginene små. Dersom lokalbutikkene legges ned, forsvinner samtidig en viktig del av grunnlaget for bosettingen i lokalsamfunnet. Det er bred politisk enighet om at distriktsbutikkene har stor betydning for å opprettholde bosettingen, og det vil være uklokt å liberalisere regelverket og dermed legge til rette for en utvikling som kan svekke bosettingen i distriktene.

Åmli kommune kan ikke se at de foreslåtte lovendringene vil bidra til forenkling eller mindre arbeid for offentlige instanser.

Åmli kommune viser til de sterke motforestillingene som preger den offentlige debatten rundt regjeringens forslag. Arbeidstakernes, næringens, miljøorganisasjonenes, frivillighetens, kirkens og andres motforestillinger bør veie tungt i disse vurderingene.

I høringsnotatet vises det under 9.6 til at Handelens samarbeidsutvalg (HSU) har fremlagt en rapport om miljøkonsekvenser av søndagsåpne butikker, og at det i rapporten blir antatt at søndagsåpne butikker vil medføre konsekvenser for miljøet fordi flere vil reise på jobb på søndager enn tidligere, energiforbruket vil øke og det vil bli noe mer varetransport. Selv om det i høringsnotatet påpekes at det er usikkerhet knyttet til alle disse momentene, og spesielt til hvorvidt det vil være behov for økt varetransport, er det svært sannsynlig at regjeringens forslag vil kunne føre til økt miljøbelastning fordi energiforbruket vil øke, og det vil bli flere jobbreiser på søndager.

Når det gjelder departementets sekundærforslag, det alternative forslaget til endring i helligdagsloven, vil vi advare mot denne løsningen ut i fra en vurdering av spørsmålet om søndagshandelen som et nasjonalt spørsmål: Det er viktig at hele Norges befolkning opplever at søndagen er en annerledes dag også i framtiden.

Det vises for øvrig til argumentene som presenteres mot denne løsningen i høringsnotatet. Lokal avgjørelsesmyndighet vil kunne føre til forskjeller mellom kommuner, det kan virke uheldig for næringsdrivende som kan oppleve handelslekkasje til konkurrenter, og forbrukere kan oppleve ulik tilgang på varer. Kommunal beslutningsmyndighet kan medføre uheldig konkurransevridding, og det kan øke kommunenes arbeidsoppgaver.

Åmli kommune mener det er naivt å tro at kommunene vil oppleve reell valgfrihet dersom avgjørelsesmyndigheten blir lokal. Markedsmekanismene fungerer slik at konkurransesituasjonen raskt vil frata kommunene reelle muligheter til å ta selvstendige avgjørelser.

Høringsnotatets punkt 9.2 beskriver flere viktige sider ved søndagen som en annerledes dag og nettopp disse hensynene tilsier at dagens regelverk bør videreføres.

Når det gjelder konsekvensene av regjeringens forslag, pekes det under 9.1 på at det er vanskelig presist å angi konsekvenser av forslaget.

Det er gode grunner til å anta at regjeringens forslag vil legge til rette for grunnleggende samfunnsendringer som Åmli kommune ikke anser som positive.

Dagens regelverk ivaretar på en god måte hensynet til brukernes behov, samtidig som søndagen som en annerledes dag med begrenset handelsvirksomhet opprettholdes.

Åmli kommune mener av denne grunn at dagens regelverk bør videreføres. Dersom det er behov for mer prinsipielle tilnærminger og større grad av likebehandling av ulike aktører i næringen, bør regjeringen i stedet for de foreslåtte endringer, vurderer innstrammingstiltak som hindrer omgåelse av åpningstidsbestemmelsene.